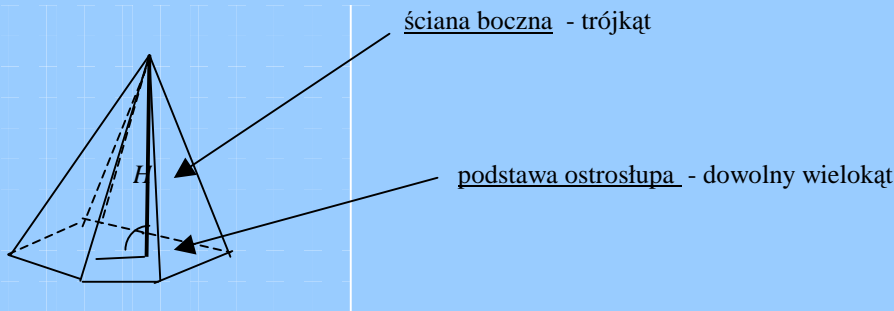

11. 2. OSTROŚLUPY

Ostroślupy

Wysokość ostrosłupa H – odcinek łączący wierzchołek ostrosłupa z płaszczyzną podstawy, prostopadły do podstawy

Czworościan - ostrosłup trójkątny (podstawą tego ostrosłupa jest trójkąt).

Ostroślup prawidłowy – ostrosłup, którego podstawą jest wielokąt foremny, a ściany boczne są przystającymi trójkątami równoramiennymi.

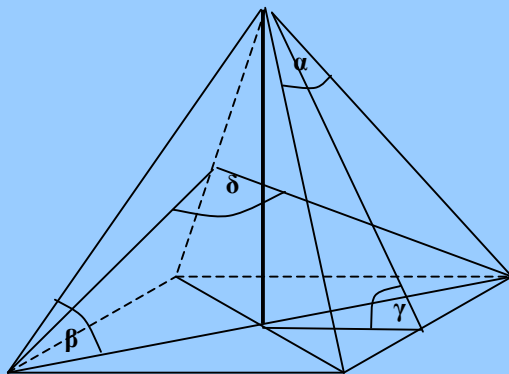
Wzory na pole powierzchni całkowitej i objętość ostrosłupa:

$$P_c = P_p + P_b$$

$$V = \frac{1}{3} P_p \cdot H$$

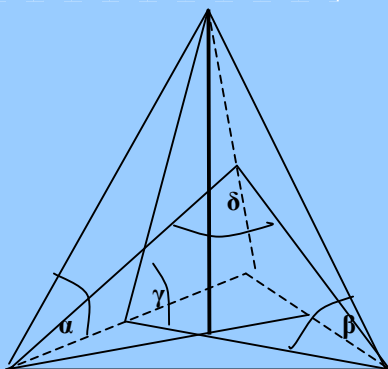
Kąty w ostrosłupie

Ostroślup prawidłowy czworokątny

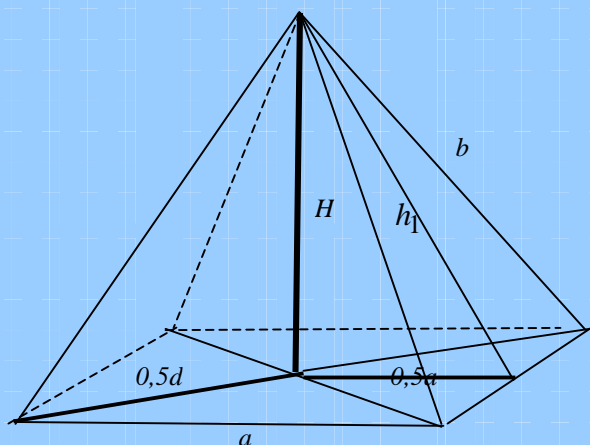
- α – kąt płaski przy wierzchołku
- β – kąt nachylenia krawędzi bocznej do płaszczyzny podstawy
- γ – kąt nachylenia ściany bocznej do płaszczyzny podstawy
- δ – kąt między sąsiednimi ścianami bocznymi

Ostroślup prawidłowy trójkątny

- α – kąt między krawędzią boczną, a krawędzią podstawy
- β – kąt nachylenia krawędzi bocznej do płaszczyzny podstawy
- γ – kąt nachylenia ściany bocznej do płaszczyzny podstawy
- δ – kąt między sąsiednimi ścianami bocznymi

Ostrosłup prawidłowy czworokątny – ostrosłup, którego podstawą jest kwadrat, a ściany boczne są trójkątami równoramiennymi.

a – krawędź podstawy
 b - krawędź boczna
 h_1 - wysokość ściany bocznej
 H - wysokość ostrosłupa
 d - przekątna podstawy $d = a\sqrt{2}$

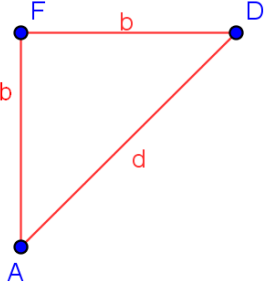
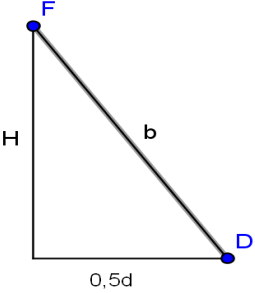
Wzór na pole powierzchni całkowitej ostrosłupa prawidłowego czworokątnego:

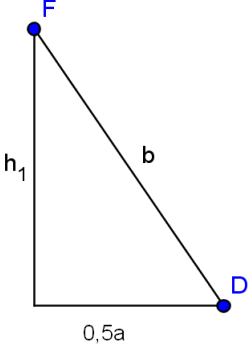
$$P_c = a^2 + 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$$

Wzór na objętość ostrosłupa prawidłowego czworokątnego: $V = \frac{1}{3} a^2 \cdot H$

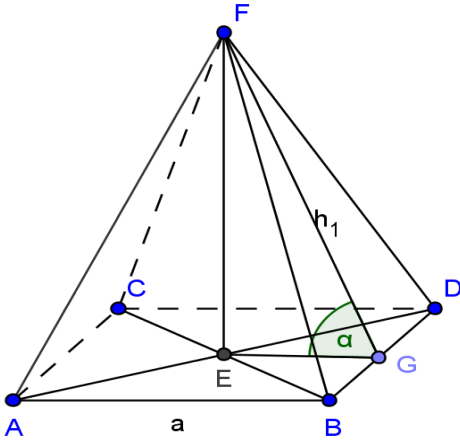
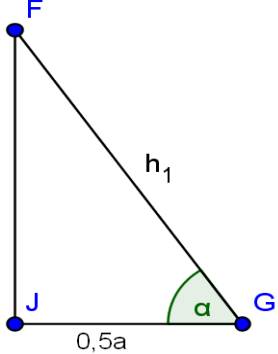
Przykład 11.2.1. Przekrój ostrosłupa prawidłowego czworokątnego utworzony przez płaszczyznę przechodzącą przez dwie krawędzie boczne i przekątną podstawy jest trójkątem prostokątnym o polu 18 cm^2 . Oblicz pole powierzchni całkowitej i objętość ostrosłupa.

Rozwiązanie			Komentarz
			Analiza zadania.
<p>Dane: $P = 18 \text{ cm}^2$</p> <p>$\alpha = 90^\circ$</p>			<p>Przy obliczaniu objętości ostrosłupa wykorzystujemy wzór $V = \frac{1}{3} P_p \cdot H$.</p> <p>Ponieważ podstawą ostrosłupa jest kwadrat, to $P_p = a^2$, zatem $V = \frac{1}{3} a^2 \cdot H$.</p>
<p>Szukane: $P_c = ?$</p> <p>$V = ?$</p>			<p>Pisząc wzór na pole powierzchni całkowitej ostrosłupa wykorzystujemy</p> <p>wzór $P_c = P_p + P_b$. Ponieważ $P_p = a^2$ oraz powierzchnię boczną tworzą cztery trójkąty równoramienne o podstawie a i wysokości h_1, zatem</p>
<p>Wzory:</p> $P_c = a^2 + 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$ $V = \frac{1}{3} a^2 \cdot H$ $d = a\sqrt{2}$ $P = b^2$			$P_c = a^2 + 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$

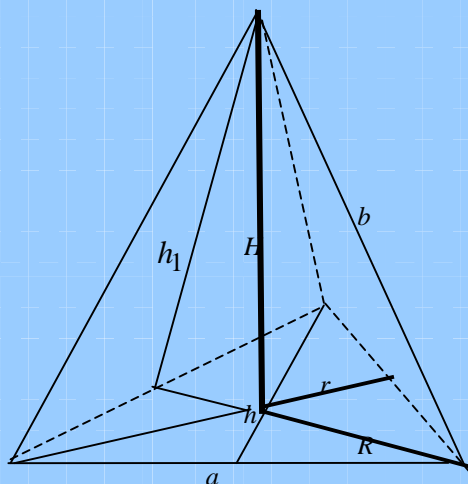
	<p>W obliczeniach wykorzystujemy również wzór na przekątną kwadratu $d = a\sqrt{2}$.</p> <p>Przekrojem ostrosłupa jest trójkąt prostokątny ADF o przyprostokątnych b. Zatem pole tego trójkąta $P = b^2$</p>
$P = b^2$ $18 = b^2$ $b = \sqrt{18} = \sqrt{9 \cdot 2} = 3\sqrt{2}$	<p>Obliczamy b</p>
 $b^2 + b^2 = d^2$ $(\sqrt{18})^2 + (\sqrt{18})^2 = (a\sqrt{2})^2$ $18 + 18 = 2a^2$ $2a^2 = 36 / : 2$ $a^2 = 18$ $a = 3\sqrt{2}$	<p>Korzystając z twierdzenie Pitagorasa obliczamy długość podstawy ostrosłupa.</p> <p>Wykorzystujemy wzór $d = a\sqrt{2}$</p>
 $H^2 + (0,5d)^2 = b^2$ $H^2 + \left(\frac{a\sqrt{2}}{2}\right)^2 = (\sqrt{18})^2$	<p>Korzystając z twierdzenie Pitagorasa obliczamy wysokość ostrosłupa.</p> <p>Wykorzystujemy wzór $d = a\sqrt{2}$</p>

$H^2 + \frac{2a^2}{4} = 18$ $H^2 + \frac{2 \cdot 18}{4} = 18$ $H^2 = 18 - 9$ $H = 3$	
 $h_1^2 + (0,5a)^2 = b^2$ $h_1^2 + \left(\frac{3\sqrt{2}}{2}\right)^2 = (\sqrt{18})^2$ $h_1^2 + \frac{18}{4} = 18$ $h_1^2 = \frac{72}{4} - \frac{18}{4}$ $h_1^2 = \frac{54}{4}$ $h_1 = \frac{\sqrt{54}}{2} = \frac{\sqrt{9 \cdot 6}}{2} = \frac{3\sqrt{6}}{2}$	<p>Korzystając z twierdzenia Pitagorasa obliczamy wysokość ściany bocznej ostrosłupa.</p>
$P_c = a^2 + 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1 = 18 + 2 \cdot 3\sqrt{2} \cdot \frac{3\sqrt{6}}{2} =$ $= 18 + 9\sqrt{12} = 18 + 9\sqrt{4 \cdot 3} = 18 + 18\sqrt{3} \text{ cm}^2$ $V = \frac{1}{3} a^2 \cdot H = \frac{1}{3} \cdot 18 \cdot 3 = 18 \text{ cm}^3$	<p>Obliczamy V i P_c</p>

Przykład 11.2.2. Dach wieży ma kształt powierzchni bocznej ostrosłupa prawidłowego czworokątnego, którego krawędź podstawy ma długość 3,6 m. Ściana boczna tego ostrosłupa jest nachylona do podstawy pod kątem 70° . Ile sztuk dachówek należy kupić, aby pokryć ten dach, wiedząc, że do pokrycia 1 m^2 potrzebne są 22 dachówki.

Rozwiązanie	Komentarz
<div style="text-align: center;"> </div> <p>Dane: $a = 3,6m$ $\alpha = 70^\circ$ $1m^2 - 22$ dachówki</p> <p>Szukane: x – ilość dachówek</p> <p>Wzory: $P_b = 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$</p>	<p>Analiza zadania.</p> <p>Powierzchnię boczną tworzą cztery trójkąty równoramienne o podstawie a i wysokości h_1, zatem $P_b = 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$</p>
<div style="text-align: center;"> </div> $\cos \alpha = \frac{0,5a}{h_1}$ $\cos 70^\circ = \frac{1,8}{h_1}$ $0,3420 = \frac{1,8}{h_1}$ $h_1 = \frac{1,8}{0,3420} \approx 5,26$	<p>Obliczamy wysokość ściany bocznej h_1</p> <p>Wykorzystujemy definicję kosinusa: $\cos \alpha = \frac{\text{przyprostokątna przy } \alpha}{\text{przeciwprostokątna}}$</p> <p>Z zawierających przybliżone wartości funkcji trygonometrycznych odczytujemy wartość $\cos 70^\circ$</p>
$P_b = 4 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1 = 2 \cdot 3,6 \cdot 5,26 = 37,872m^2$	<p>Obliczamy powierzchnię dachu.</p>
<p>$1m^2 - 22$ dachówki $37,872m^2 - x$ dachówek</p> $x = 22 \cdot 37,872 = 833,184$ <p>Odp. : Należy kupić 834 dachówek.</p>	<p>Obliczamy ilość dachówek potrzebnych na pokrycie dachu. W tym celu układamy proporcję.</p>

Ostrosłup prawidłowy trójkątny – ostrosłup, którego podstawą jest trójkąt równoboczny, a ściany boczne są trójkątami równoramiennymi.

a – krawędź podstawy

b - krawędź boczna

h_1 - wysokość ściany bocznej

H - wysokość ostrosłupa

h - wysokość podstawy $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

r - promień okręgu wpisanego w podstawę

$$r = \frac{1}{3}h \quad r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$$

R - promień okręgu opisanego na podstawie

$$R = \frac{2}{3}h \quad R = \frac{a\sqrt{3}}{3}$$

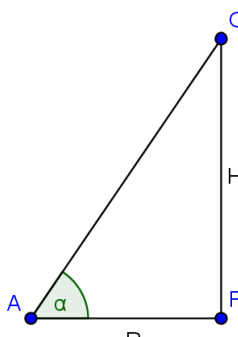
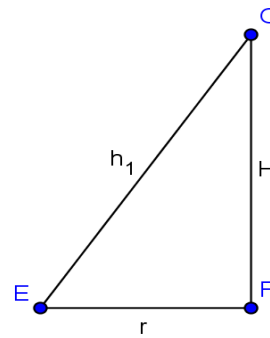
Wzór na pole powierzchni całkowitej ostrosłupa prawidłowego trójkątnego:

$$P_c = \frac{a^2\sqrt{3}}{4} + 3 \cdot \frac{1}{2}a \cdot h_1$$

Wzór na objętość ostrosłupa prawidłowego trójkątnego: $V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H$

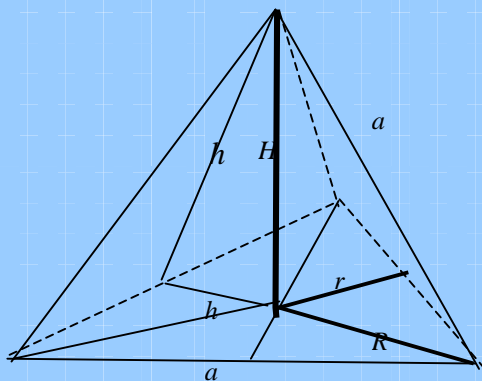
Przykład 11.2.3. W ostrosłupie prawidłowym trójkątnym krawędź boczna tworzy z podstawą kąt 30° . Oblicz objętość i pole powierzchni całkowitej tego ostrosłupa, jeśli krawędź podstawy wynosi 6.

Rozwiązanie	Komentarz
	<p>Analiza zadania.</p> <p>Przy obliczaniu objętości ostrosłupa wykorzystujemy wzór $V = \frac{1}{3} P_p \cdot H$.</p> <p>Ponieważ podstawą ostrosłupa jest trójkąt równoboczny, to $P_p = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$, zatem</p> $V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H.$ <p>Pisząc wzór na pole powierzchni całkowitej ostrosłupa wykorzystujemy wzór $P_c = P_p + P_b$. Ponieważ</p>

<p>Dane: $a = 6$ Szukane: $V = ?$ Wzory: $V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot H$</p> <p>$\alpha = 30^\circ$ $P_c = ?$ $P_c = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} + 3 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$</p> <p>$r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$ $R = \frac{a\sqrt{3}}{3}$</p>	<p>$P_p = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$ oraz powierzchnię boczną tworzą trzy trójkąty równoramienne o podstawie a i wysokości h_1, zatem</p> <p>$P_c = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} + 3 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$.</p> <p>W obliczeniach wykorzystamy również wzory na promień okręgu wpisanego w podstawę: $r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$ oraz na promień okręgu opisanego na podstawie: $R = \frac{a\sqrt{3}}{3}$</p>
 <p>$\operatorname{tg} \alpha = \frac{H}{R}$</p> <p>$\operatorname{tg} 30^\circ = \frac{H}{\frac{a\sqrt{3}}{3}}$</p> <p>$\frac{\sqrt{3}}{3} = \frac{H}{\frac{6\sqrt{3}}{3}}$</p> <p>$\frac{\sqrt{3}}{3} = \frac{H}{2\sqrt{3}}$</p> <p>$3H = 6 / : 3$</p> <p>$H = 2$</p>	<p>Obliczamy wysokość ostrosłupa H.</p> <p>Korzystamy z definicji tangensa:</p> <p>$\operatorname{tg} \alpha = \frac{\text{przyprostokątna}_{\text{naprzeciw}} \alpha}{\text{przyprostokątna}_{\text{przy}} \alpha}$</p> <p>Wykorzystujemy również wzór $R = \frac{a\sqrt{3}}{3}$</p>
	<p>Obliczamy wysokość ściany bocznej ostrosłupa h_1.</p> <p>Korzystamy z twierdzenia Pitagorasa.</p> <p>Wykorzystujemy również wzór: $r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$</p>

$h_1^2 = r^2 + H^2$ $h_1^2 = \left(\frac{a\sqrt{3}}{6}\right)^2 + 2^2$ $h_1^2 = \left(\frac{6\sqrt{3}}{6}\right)^2 + 4$ $h_1^2 = 3 + 4$ $h_1 = \sqrt{7}$	
$V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H = \frac{1}{3} \cdot \frac{6^2\sqrt{3}}{4} \cdot 2 = \frac{36\sqrt{3}}{12} \cdot 2 =$ $= 3\sqrt{3} \cdot 2 = 6\sqrt{3}$ $P_c = \frac{a^2\sqrt{3}}{4} + 3 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1 = \frac{6^2\sqrt{3}}{4} + 3 \cdot \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot \sqrt{7} =$ $= \frac{36\sqrt{3}}{4} + 3 \cdot 3\sqrt{7} = 9\sqrt{3} + 9\sqrt{7}$	Obliczamy V i P_c

Czworościan foremny – ostrosłup, którego wszystkie ściany są trójkątami równobocznymi.

a – krawędź czworościanu

H – wysokość czworościanu $H = \frac{a\sqrt{6}}{3}$

h – wysokość ściany $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

r – promień okręgu wpisanego w ścianę

$$r = \frac{1}{3}h \quad r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$$

R – promień okręgu opisanego na ścianie

$$R = \frac{2}{3}h \quad R = \frac{a\sqrt{3}}{3}$$

Wzór na pole powierzchni całkowitej czworościanu foremnego: $P_c = 4 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$

Wzór na objętość czworościanu foremnego: $V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H$

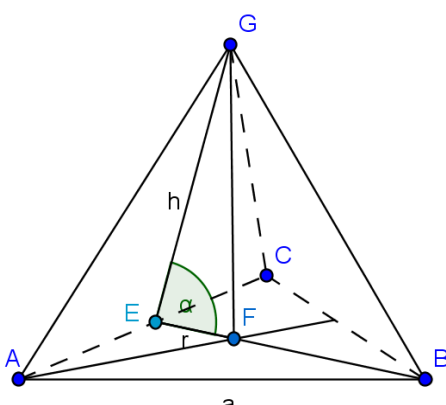
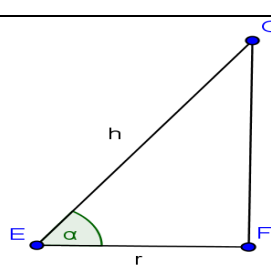

Przykład 11.2.4. Pole powierzchni całkowitej czworościanu foremnego jest równe $36\sqrt{3}cm^2$. Oblicz objętość tego czworościanu.

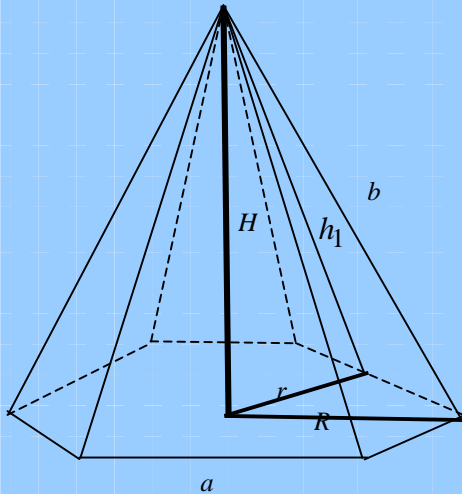
Rozwiązanie	Komentarz
<div data-bbox="306 331 826 750" data-label="Image"> </div> <p>Dane: $P_c = 36\sqrt{3}cm^2$</p> <p>Szukane: $V = ?$</p> <p>Wzory:</p> $P_c = 4 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \quad V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H$ $H = \frac{a\sqrt{6}}{3}$	<p>Analiza zadania.</p> <p>Przy obliczaniu objętości czworościanu wykorzystujemy wzór $V = \frac{1}{3} P_p \cdot H$. Ponieważ podstawą ostrosłupa jest trójkąt równoboczny, to $P_p = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$, zatem $V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H$.</p> <p>Powierzchnię całkowitą czworościanu foremnego stanowią cztery trójkąty równoboczne. Zatem</p> $P_c = 4 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$ <p>Wykażemy, że wysokość czworościanu foremnego jest równa $H = \frac{a\sqrt{6}}{3}$</p> <p>Korzystamy z twierdzenia Pitagorasa i wzoru na promień okręgu opisanego na podstawie: $R = \frac{a\sqrt{3}}{3}$</p> <div data-bbox="865 1169 1152 1482" data-label="Image"> </div> $H^2 + R^2 = a^2$ $H^2 + \left(\frac{a\sqrt{3}}{3}\right)^2 = a^2$ $H^2 = a^2 - \frac{3a^2}{9}$ $H^2 = \frac{6a^2}{9}$ $H = \frac{a\sqrt{6}}{3}$

$P_c = 4 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$ $36\sqrt{3} = a^2 \sqrt{3} / : \sqrt{3}$ $a^2 = 36$ $a = 6$	<p>Wykorzystując wzór $P_c = 4 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$, obliczamy długość krawędzi czworościanu a.</p>
$H = \frac{a\sqrt{6}}{3} = \frac{6\sqrt{6}}{3} = 2\sqrt{6}$	<p>Obliczamy wysokość czworościanu foremnego wykorzystując wzór $H = \frac{a\sqrt{6}}{3}$.</p>
$V = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot H = \frac{1}{3} \cdot \frac{6^2 \sqrt{3}}{4} \cdot 2\sqrt{6} =$ $\frac{36\sqrt{3}}{12} \cdot 2\sqrt{6} = 3\sqrt{3} \cdot 2\sqrt{6} = 6\sqrt{18} =$ $= 6\sqrt{9 \cdot 2} = 18\sqrt{2}$	<p>Obliczamy objętość czworościanu</p>

Przykład 11.2.5. Oblicz cosinus kąta, jaki tworzą dwie ściany czworościanu foremnego

Rozwiązanie	Komentarz
 <p>Szukane : Wzory:</p> $\cos \alpha = ? \qquad h = \frac{a\sqrt{3}}{2} \qquad r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$	<p>Analiza zadania.</p> <p>W zadaniu wykorzystamy wzory na wysokość ściany czworościanu foremnego:</p> $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ <p>oraz promień okręgu wpisanego w ścianę : $r = \frac{a\sqrt{3}}{6}$</p>
 $\cos \alpha = \frac{r}{h} = \frac{\frac{a\sqrt{3}}{6}}{\frac{a\sqrt{3}}{2}} = \frac{a\sqrt{3}}{6} \cdot \frac{2}{a\sqrt{3}} = \frac{1}{3}$	<p>Obliczamy $\cos \alpha$, korzystamy z definicji kosinusa:</p> $\cos \alpha = \frac{\text{przyprostokątna przy } \alpha}{\text{przeciwprostokątna}}$

Ostrosłup prawidłowy sześciokątny – ostrosłup, którego podstawą jest sześciokąt foremny, a ściany boczne są trójkątami równoramiennymi.

a – krawędź podstawy

b - krawędź boczna

h_1 - wysokość ściany bocznej

H – wysokość ostrosłupa

r – promień okręgu wpisanego w podstawę

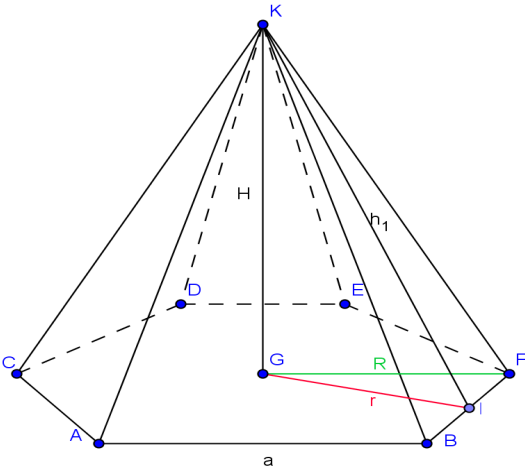
$$r = \frac{a\sqrt{3}}{2}$$

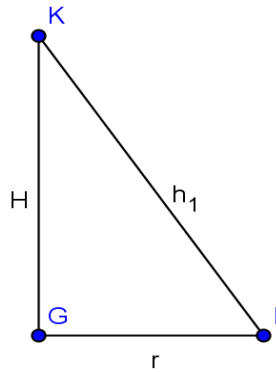
R – promień okręgu opisanego na podstawie $R = a$

Wzór na pole powierzchni całkowitej ostrosłupa prawidłowego sześciokątnego: $P_c = 6 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} + 6 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$

Wzór na objętość ostrosłupa prawidłowego sześciokątnego: $V = \frac{1}{3} \cdot 6 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot H$

Przykład 11.2.6. Oblicz pole powierzchni i objętość ostrosłupa prawidłowego sześciokątnego, w którym wysokość ściany bocznej wynosi 9, natomiast różnica między polem koła opisanego na podstawie tego ostrosłupa, a polem koła wpisanego w jego podstawę wynosi 8π .

Rozwiązanie	Komentarz
 <p>Dane : $h_1 = 9$ $P_o - P_w = 8\pi$</p> <p>Szukane: $P_c = ?$ $V = ?$</p> <p>Wzory: $P_c = 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} + 6 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$ $V = \frac{1}{3} \cdot 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot H$ $P_o = \pi R^2$ $P_w = \pi r^2$ $r = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ $R = a$</p>	<p>Analiza zadania.</p> <p>Przy obliczaniu objętości ostrosłupa wykorzystujemy wzór $V = \frac{1}{3} P_p \cdot H$.</p> <p>Ponieważ podstawą ostrosłupa jest sześciokąt foremny, to $P_p = 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{6}$,</p> <p>zatem $V = \frac{1}{3} \cdot 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot H$.</p> <p>Pisząc wzór na pole powierzchni całkowitej ostrosłupa wykorzystujemy wzór $P_c = P_p + P_b$. Ponieważ</p> <p>$P_p = 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{6}$ oraz powierzchnię boczną tworzy sześć trójkątów równoramiennych o podstawie a i wysokości h_1, zatem</p> <p>$P_c = 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} + 6 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1$</p> <p>W obliczeniach wykorzystamy również wzory na promień okręgu wpisanego w podstawę $r = \frac{a\sqrt{3}}{2}$, promień okręgu opisanego na podstawie $R = a$ oraz wzór na pole koła $P = \pi r^2$</p>
<p>$P_o - P_w = 8\pi$ $\pi R^2 - \pi r^2 = 8\pi / : \pi$ $a^2 - \left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 = 8$ $a^2 - \frac{3a^2}{4} = 8 / \cdot 4$ $4a^2 - 3a^2 = 32$ $a^2 = 32$ $a = 4\sqrt{2}$</p>	<p>Obliczamy długość krawędzi podstawy a.</p> <p>Wykorzystujemy wzory : $r = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ i $R = a$</p>

$$H^2 + r^2 = h_1^2$$

$$H^2 + \left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 = 9^2$$

$$H^2 + \left(\frac{4\sqrt{2} \cdot \sqrt{3}}{2}\right)^2 = 81$$

$$H^2 = 81 - (2\sqrt{6})^2$$

$$H^2 = 81 - 24$$

$$H = \sqrt{57}$$

Obliczamy wysokość ostrosłupa.
Korzystamy z twierdzenia Pitagorasa.

Wykorzystujemy wzór $r = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

$$V = \frac{1}{3} \cdot 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \cdot H = \frac{1}{3} \cdot 6 \cdot \frac{(4\sqrt{2})^2 \sqrt{3}}{4} \cdot \sqrt{57} =$$

$$= 2 \cdot \frac{32\sqrt{3}}{4} \sqrt{57} = 16\sqrt{3} \cdot \sqrt{57} = 16\sqrt{9 \cdot 19} = 48\sqrt{19}$$

$$P_c = 6 \cdot \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} + 6 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h_1 =$$

$$= 6 \cdot \frac{(4\sqrt{2})^2 \sqrt{3}}{4} + 6 \cdot \frac{1}{2} \cdot 4\sqrt{2} \cdot 9 =$$

$$= 6 \cdot \frac{32\sqrt{3}}{4} + 3 \cdot 36\sqrt{2} = 6 \cdot 8\sqrt{3} + 108\sqrt{2} =$$

$$= 48\sqrt{3} + 108\sqrt{2}$$

Obliczamy V i P_c

ĆWICZENIA

Ćwiczenie 11.2.1. (4pkt.) Oblicz pole powierzchni całkowitej i objętość ostrosłupa prawidłowego czworokątnego wiedząc, że jego ściana boczna jest nachylona do podstawy pod kątem 45° i krawędź podstawy ma długość 10cm .

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie wysokości ostrosłupa.	1
2	Podanie wysokości ściany bocznej.	1
3	Podanie pola powierzchni całkowitej ostrosłupa.	1
4	Podanie objętości ostrosłupa.	1

Ćwiczenie 11.2.2. (5pkt.) W ostrosłupie prawidłowym trójkątnym krawędź boczna długości 24cm jest nachylona do podstawy pod kątem 30° . Oblicz pole powierzchni całkowitej i objętość ostrosłupa.

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie wysokości ostrosłupa.	1
2	Podanie wysokości ściany bocznej.	1
3	Podanie długości krawędzi podstawy.	1
4	Podanie pola powierzchni całkowitej ostrosłupa.	1
5	Podanie objętości ostrosłupa.	1

Ćwiczenie 11.2.3. (2pkt.) Oblicz objętość czworościanu foremnego, wiedząc, że jego wysokość wynosi $6\sqrt{6}\text{ cm}$.

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie długości krawędzi czworościanu.	1
2	Podanie objętości czworościanu.	1

Ćwiczenie 11.2.4. (5pkt.) Przekrojem ostrosłupa prawidłowego sześciokątnego płaszczyzną przechodzącą przez najdłuższą przekątną podstawy i krawędzie boczne jest trójkątem prostokątnym o polu 36. Oblicz pole powierzchni całkowitej i objętość tego ostrosłupa.

schemat oceniania

Numer odpowiedzi	Odpowiedź	Liczba punktów
1	Podanie długości krawędzi podstawy.	1
2	Podanie wysokości ostrosłupa.	1
3	Podanie wysokości ściany bocznej.	1
4	Podanie pola powierzchni całkowitej ostrosłupa.	1
5	Podanie objętości ostrosłupa.	1